

רעפ 4849/24 - נחמן אלבז נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4849/24

לפני: כבוד השופט חאלד כבוב

המבקש: נחמן אלבז
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט מ' כדורי) בעפ"ת 40502-04-24 שניתן ביום 02.06.2024

בשם המבקש:
החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות לערער על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט מ' כדורי) בעפ"ת 40502-04-24 מיום 02.06.2024, בגדרו נדחה ערעור המבקש על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כבוד השופטת מ' שביט) בהמ"ש 7068-02-24 מיום 05.03.2024, במסגרתה נדחתה בקשת המבקש להארכת המועד להישפט בגין הודעת קנס.

2. ביום 27.01.2023, צולם רכבו של המבקש כשהוא נוסע מעל המהירות המותרת בדרך עירונית בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה). כתוצאה מכך, נרשמה לחובת המבקש הודעת קנס וזו נשלחה לכתובת הדואר הרשום שלו. בהודעת הקנס צוין, כי על המבקש לשלם את הקנס עד ולא יאוחר מיום 30.05.2023, זולת אם יודיע על כוונתו להישפט במועד. אין חולק כי המבקש לא שילם את הקנס ולא הגיש בקשה להישפט במועד, הלכה למעשה - הודעת הקנס חזרה אל השולח תוך ציון כי הדואר הרשום "לא נדרש".

3. ביום 26.02.2024, בחלוף כשנה מיום המצאת הודעת הקנס, פנה המבקש לבית משפט השלום לתעבורה בבקשה להארכת המועד להישפט, בטענה כי הודעת הקנס מעולם לא התקבלה לידי, וכן כי בעת ביצוע העבירה "אחרת נהגה ברכב". לצד זאת, המבקש ציין בגוף בקשתו כי הוא מצרף לעיון בית

המשפט, הצהרה מטעם הנהגת שלטענתו נהגה בזמן צילום הרכב.

4. ביום 05.03.2024, בית משפט השלום לתעבורה דחה את הבקשה (להלן: החלטת הדחיה). בגדר החלטת הדחיה נקבע, כי המבקש לא צירף כל אסמכתא או תצהיר לבקשתו כנטען על-ידו, ודי בכך כדי להביא לדחיית בקשתו על הסף. לגופם של דברים הוטעם, כי הודעת הקנס נשלחה לכתובת המבקש הרשומה בדואר רשום "והוחזרה לשולח מהסיבה כי לא נדרשה"; ומשנמצא אישור על משלוח ההודעה כאמור, נקבע כי קמה חזקת מסירה, שהמבקש לא הצליח להפריכה. כן נקבע, כי לא עלה בידי המבקש להוכיח כי הבקשה הוגשה באיחור בשל "סיבות שלא היו תלויות בו ושמןעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה" או "מנימוקים מיוחדים אחרים" בהתאם להוראות סעיפים 229(ה) ו-230 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החוק). בנוסף הודגש: "ההלכה [היא] כי עילת "אחר נהג" אינה מבססת חשש לעיוות דין וכי אין לראות בה כ"נימוק מיוחד" המצדיק את הארכת המועד להישפט [...] הדברים נכונים גם במקרים בהם קיימת תשתית ראייתית מוצקה לפיה אדם אחר ביצע את העבירה ולא הנאשם עצמו [...]". בהתאם לכך נקבע, כי למבקש היה פרק זמן מספק על מנת להצביע על כך שאדם אחר נהג ברכב ביום האירוע, "[ו]משלא עשה כן, לא נגרם לו עיוות דין". לבסוף צוין, שבמקרה דנן, גובר האינטרס הציבורי בהגשמת עיקרון סופיות הדין על נסיבותיו האישיים של המבקש.

5. דעתו של המבקש לא נחה והוא הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטת הדחיה. בבקשה נטען כי התצהיר אותו המבקש התכוון לצרף לבקשתו להישפט ואשר מוכיח כי אחרת נהגה ברכב במועד צילום הרכב "ככל הנראה, מחמת טעות, המזכירות לא צירפה את ההצהרה לבקשות ששלח המבקש (עם ההצהרה) באמצעות הפקס". בהקשר זה נטען, כי אי צירוף ההצהרה מחמת טעות, היא בגדר "נסיבה" אשר מצדיקה עיון חוזר בהחלטת הדחיה. זאת ועוד, לשיטת המבקש, הטענה "אחר נהג" מקימה חשש לעיוות דין, שהרי "אין לך עיוות דין חמור יותר מהרשעת אדם שלא עבר את העבירה". נטען, כי הואיל ומדובר בשאלה ראייתית שלא הונחה לעיון בית המשפט עת נתן את ההחלטה, אזי מוצדק לעיין מחדש בהחלטה ולאפשר למבקש להישפט.

6. ביום 24.03.2024, הבקשה לעיון חוזר נדחתה. נקבע, כי אין בבקשה כדי להצביע על נסיבות חדשות או טעויות טכניות המצדיקות עיון חוזר בהחלטת הדחיה, וממילא "לא היה גם בהגשת תצהיר הנהג האחר כדי להביא לשינוי התוצאה".

7. המבקש ערער על החלטת הדחיה לבית המשפט המחוזי. בדיון שהתקיים, טען בא-כוח המבקש כי הודעת הקנס מושא הבקשה "נשלח[ה] לכתובת הישנה" של המבקש, כך שהמבקש לא היה מודע לדבר קיומה. זאת ועוד, נטען כי בית המשפט לתעבורה קבע קביעה "קטגורית" באשר לטענת "אחר נהג" כעילה שלא מבססת חשש לעיוות דין. בתוך כך צוין, כי אין הלכה בנמצא שמעגנת כלל גורף כפי שקבע בית המשפט לתעבורה, אלא שזה תלוי בנסיבות המקרה הקונקרטי.

8. ביום 02.06.2024, דחה בית משפט קמא את הערעור, בקבעו כי הודעת הקנס הומצאה למבקש

כדין, ומשכך, הנטל להוכיח כי הודעת הקנס לא התקבלה מנסיבות שאינן תלויות בו, עובר לכתפי המבקש; נטל שהמבקש לא עמד בו. כן נקבע, כי הטענה לפיה השתנתה כתובת המבקש לא מרימה את נטל ההוכחה המוטל עליו, שהרי שומה היה על המבקש לעדכן את כתובתו כנדרש על-פי דין, ומשלא עשה כן, "אין לו להליך אלא על עצמו". אשר לטענה כי טענת "אחר נהג" עשויה לבסס עיוות דין נקבע, כי "ככלל אין מדובר בטענה המבססת עילה של עיוות דין. זאת יש לזכור כי אחריותו של בעל רכב לעבירה הנעברת באמצעות רכבו היא אחריות פלילית אישית מוחלטת, ולא אחריות שילוחית. בהתאם, נפסק באופן עקבי, כי גם כאשר מדובר בבעל רכב שנמצא אשם בעבירה שנעברה ברכבו, אשר לא פעל כנדרש ממנו והגיש בקשה להישפט במועד הקצוב לכך, הוא לא יישמע בטענה כי אחר נהג ברכב".

9. המבקש לא השלים עם פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומכאן הבקשה שלפניי.

10. בבקשה, שב המבקש על טענותיו כפי שנטענו לפני בית משפט קמא, והטעים כי בקשתו מעלה סוגיה משפטית בעלת תחולה כללית המצדיקה מתן רשות ערעור. כך הוטעם, כי אם מצורף תצהיר מפורט וענייני מטעם הנהג האחר לתמיכה בטענת "אחר נהג" - יש בכוחם של הדברים לבסס קיומו של עיוות דין. בטענתו זו התבסס המבקש על פסק הדין ברע"פ 8427/17 מדינת ישראל נ' סאלם (25.03.2018) (להלן: עניין סאלם), שלשיטתו, "קבע הלכה" לפיה טענת "אחר נהג" עשויה לבסס עיוות דין המצדיק להיעתר לבקשה להארכת המועד להישפט. בהקשר אחרון זה הוסיף המבקש וטען, כי "כתוצאה מהפרשנות השגויה של הלכת סאלם, ממילא שגו הערכאות קמא ביישום ההלכה", זאת במקום להידרש ולבחון את התצהיר שצירף המבקש לגופו, והאם לנוכח התצהיר מתעורר בעניינו חשש מפני עיוות דין.

דין והכרעה

11. למקרא האמור בבקשה, נחה דעתי כי אין בנדון דין עילה למתן רשות ערעור. כידוע, בקשת רשות ערעור ב'גלגול שלישי' תתקבל אך במקרים חריגים, בהם הבקשה מעלה שאלה משפטיות עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, או כשמתעורר חשש לעיוות דין או אי צדק חמור אשר נגרם למבקש (רע"פ 6117/23 נוה נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (02.05.2024)). חרף ניסיונו של המבקש לעטות לבקשתו נופך עקרוני, סבורני כי היא נטועה היטב בדלת אמותיו של עניינו הפרטני.

במקרה דנן, הבקשות והערעור, והמסד הראייתי שתמך באלה, נבחנו כדבעי; ונדחו לגופם. הערכאות דלמטה סברו, כי המבקש, על יסוד הנתונים שהלה הציג, לא עמד בתנאים הקבועים בהוראות סעיפים 229(ה) ו-230 לחוק כדי להיעתר לבקשתו להארכת המועד להישפט. זאת, משנקבע כי לא עלה בידו של זה להצביע על טעם של ממש לפשר השיהוי הניכר בהגשת בקשתו להארכת המועד להישפט. אשר על כן, טענות המערער ביחס לטיב התצהיר שהגיש, לא הועילו; משעה שהמבקש נותר בפרוזדור ולא הגיע לטרקלין. לא זו אף זו, בתי המשפט כלל לא שוכנעו כי נגרם למבקש עיוות דין המצדיק מתן ארכה כה ממושכת.

12. למען הסר ספק אדגיש, כי אינני סבור שבית משפט השלום קבע כלל קטגורי כנטען. בהקשר זה דומה, כי הבקשה מציגה צל הרים כהרים. כדי להעמיד את הדברים על מכונם, אביא את עיקרי הקביעות בפסק הדין בעניין סאלם, בקשר בין טענת 'אחר נהג' ועיוות דין נקבע, בעיקרו:

"בפסיקתו של בית משפט זה, ובעיקר בהחלטות שניתנו בבקשות לרשות ערעור, נדונה לא אחת הטענה לקיומו של עיוות דין [...] נקבע, כי מבקש אשר אינו מנמק את טענתו מדוע ייגרם לו עיוות דין, "זולת טענה כללית שהעלה לפיה הוא כופר במיוחס לו", אינו עומד באמות המידה לביטולו של פסק דין שניתן בהיעדר [...]. כאמור, אין די בהכחשת העבירה בכדי להקים חשש לעיוות דין [...] בעניין סמארה, טען המבקש כי אדם אחר נהג ברכבו במועד ביצוע העבירה, ולראיה צורף תצהירו של אותו אדם. נקבע, כי אין בכך די על מנת לבסס טענה של עיוות דין, שכן "תצהירו של מר יוסף סמארה, אשר ממנו עולה כי הוא ביצע את העבירה, הינו תצהיר סתמי, ואין בתוכנו כדי להעיד באילו נסיבות בוצעה העבירה, וכיצד זכור למגיש התצהיר מה היו מעשיו... כשנה טרם הגשתו של התצהיר" [...] בעניין אחר נדחתה טענה לקיומו של עיוות דין בשל עונש פסילה ממושך שנגזר על המבקש. נקבע, כי משהוטל על המבקש עונש הפסילה המינימאלי הקבוע בעבירה בה הורשע "קשה לראות כיצד נגרם לו עוול כלשהו מבחינה זו". גם טענה בדבר פגיעה קשה בפרנסה אינה מובילה למסקנה כי מדובר בעיוות דין [...]. נקבע כי אין די בתצהיר לאקוני, אותו צירף המבקש לבקשתו לביטול פסק הדין, שבו הועלתה טענה כללית וסתמית לפיה הוא סבור כי הוא לא ביצע את העבירה, כדי לבסס עילה של חשש ממשי לעיוות דין [...]. כאשר הורם הנטל הראשוני לקיומו של חשש לעיוות דין אשר נגרם למבקש, ישקול בית המשפט אם לקיים דיון בנוכחות הצדדים על מנת לבחון את תקפותה של הטענה, או להחליט, גם מבלי לקיים דיון כזה, על ביטול פסק הדין וניהול המשפט מראשיתו" (שם, פסקאות 37-38).

אחר דברים אלו נקבע שם, בפסקה 41(א), לגופו של עניין, ובהקשרה של בקשה להארכת המועד להישפט, כך:

"לשיטתי, פסק דינו של בית המשפט המחוזי אינו יכול לעמוד מהטעמים הבאים:

בהינתן העובדה כי הודעת הקנס נשלחה אל המשיב 1 בדואר רשום, לכתובת המדווחת במשרד הפנים, חלה לגביו "חזקת המסירה", ולפיכך היה על בית המשפט לקבוע כי לא הוצגה בפניו סיבה מוצדקת לאי הגשת בקשה להישפט, גם אם המשיב 1 מבקש לטעון לחפותו.

בנסיבות שהתבררו בפני בית המשפט המחוזי, אין כל חשש לעיוות דין שנגרם למשיב 1. כפי שפורט לעיל, העלאת טענה לפיה דבר הדואר לא התקבל, וכי הנמען מבקש להישפט, אין בה כדי להעיד על קיומו של עיוות דין.

אין לקבל את גישתו של בית המשפט המחוזי, לפיה יש ליתן למשיב 1 את יומו בבית המשפט, שכן כבר ניתנה לו הזדמנות להודיע על רצונו להישפט, אך הוא לא עשה כן, ומבחינה רעיונית היה לו למשיב 1 יומו בבית המשפט, וככל שלא ניצל הזדמנות זו, אי לו אלא להלין על עצמו" (ההדגשות הוספו - ח' כ').

13. בנתון לאמור, לא מצאתי כי הבקשה מצדיקה הליך ב'גלגול שלישי' והיא נדחית בזאת.

ניתנה היום, א' אב תשפ"ד (05 אוגוסט 2024).